

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

Activitatea R. Moldova în cadrul Parteneriatului Estic

**Transcriptul emisiunii radiofonice, din 26 septembrie 2010, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică.*

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. Succesele Moldovei în cadrul Parteneriatului Estic
2. Poate sau nu Parteneriatul estic să creeze o legătură între cele 6 state membre
3. Cum ar putea contribui UE la asigurarea securității energetice a R. Moldova
4. Este sau nu Parteneriatul Estic o platformă pentru identificarea soluțiilor privind depășirea crizei transnistrene
5. Atitudinea Rusiei față de Parteneriatul Estic

Corneliu RUSNAC, moderator IMEDIA: Bună ziua stimați ascultători! Sunt Corneliu Rusnac și vă salut la o nouă ediție a emisiunii de sinteze și dezbateri pe teme de politică externă, emisiune realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert.

Invitatul nostru de astăzi este Cristian Ghinea, Directorul Centrului Român de Studii Europene și dl Victor Chirilă, Directorul Executiv al Asociației pentru Politică Externă. Bună ziua!

Dl Ghinea este co-autorul unui raport intitulat Parteneriatul Estic "instrucțiuni de utilizare" - Republica Moldova ca o oportunitate -, raport care a fost lansat joi la Chișinău. Dl Ghinea, dl Chirilă, astăzi vom discuta despre acest raport. Iată că a trecut deja un an jumate de la lansarea oficială a Parteneriatului Estic, inițiativă a UE ce vizează 6 țări: Azerbaidjan, Georgia, Armenia, Ucraina, Belarus și R. Moldova. Parteneriatul a fost lansat oficial în mai 2009 la Praga. Dl Ghinea, ce s-a reușit în această perioadă, în particular, ceea ce privește R. Moldova?

1. Succesele Moldovei în cadrul Parteneriatului Estic

Cristian GHINEA, Directorul Centrului Român de Studii Europene: Aș spune că, mai degrabă, R. Moldova a făcut a făcut mai mulți pași pe relația bilaterală Chișinău – Bruxelles decât în cadrul Parteneriatului estic și aceasta este și o problemă a Parteneriatului pentru că nu este clar ce anume se dorește cu el și asta este recomandarea principală pe care noi o face anume că Bruxelles-ul și capitalele statelor membre ar trebui să ofere mai multă substanță politică, în primul rând, acestui instrument al UE. În contextul acesta, a doua noastră recomandare ar fi, de unde este și subtitlul raportului, anume că Moldova poate fi un exemplu de succes pentru Parteneriatul Estic pentru că Moldova este o țară care, pe lângă apropierea geografică de UE, are și anumite caracteristici, elemente pozitive comparativ cu celelalte 5 țări din Parteneriatul Estic. Ea este mai democratică, mai pro-europeană, are o economie mai deschisă către Europa decât media celor din Parteneriatul Estic. Pe scurt, dacă este să fie un succes atunci

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

Moldova este acel caz posibil de succes. Altfel, raportul pe care l-am prezentat la Chișinău este o trecere în revistă a informațiilor actuale despre Parteneriatul Estic, are o parte descriptivă și o parte de recomandări și am încercat să vedem cum se vede Parteneriatul Estic în fiecare dintre țările implicate, Armenia, Belarus și tot așa. Am vorbit cu oameni de acolo și...cam asta este. Este adresat mai mult publicului occidental și factorilor de decizie de acolo, publicului pentru a ști cu ce se mănâncă Parteneriatul Estic, despre ce este vorba aici și factorilor de decizie pentru ai îndemna să fie mai fermi și mai hotărâți în direcția aceasta.

Corneliu RUSNAC: Dle Chirilă?

Victor CHIRILĂ, Directorul Executiv al Asociației pentru Politică Externă: Eu cred că așteptările vis-a-vis de Parteneriatul Estic au fost mari și sunt mari în continuare. De exemplu, s-a așteptat ca Parteneriatul Estic să ajute statele participante să depășească criza economică și financiară dar, finanțarea acordată pentru această inițiativă de către UE este mică și lucrul acesta a dezamăgit foarte multă lume, politicieni, guvernanți din Ucraina, Moldova și restul țărilor din Caucaz. Dar, cred că aici, dacă ne focusăm asupra acestei laturi a problematicii cred că scăpăm esența principală a acestei inițiative. Esența principală este de a asista statele să se armonizeze cu standardele economice, sociale, politice, democratice care sunt în cadrul UE, astfel, ajutând această regiune să se integreze în spațiul european. Cred că Parteneriatul Estic, în ciuda dificultăților pe care le întâmpină până acum și în ciuda deficiențelor structurale pe care le prezintă a oferit câteva oportunități importante statelor din regiune, statelor care își doresc și într-adevăr depun eforturi ca să se integreze în UE. Aici mă refer la trei domenii: liberalizarea regimului de vize, de exemplu la acest capitol Parteneriatul Estic pentru prima dată a declarat că statele din Europa de Est pot obține perspectiva de liberalizare a regimului de vize în viitor și vedem că R. Moldova, deja, este pe punctul de a primi un Plan de Acțiuni până la sfârșitul anului, la fel și Ucraina; al doilea moment este liberalizarea comerțului cu UE, crearea unei zone de comerț aprofundat și comprehensiv de liber schimb. Ucraina a început de mai bine de doi ani negocierile la acest capitol, negocierile merg încet, sunt mai multe probleme care trebuie să fie soluționate de Kiev. Chișinăul iată că este pe punctul de a demara dialogul pe acest subiect până la sfârșitul anului curent. Al treilea moment și extrem de important este Acordul de Asociere, un Acord care va ridica nivelul relațiilor politice și juridice între Chișinău și Bruxelles; un Acord care ne oferă perspectivă clară de integrare economică în spațiul UE și nu exclude, deși nu se va menționa, probabil, în mod clar, nu exclude posibilitatea integrării politice în momentul în care R. Moldova va corespunde criteriilor de la Copenhaga. În general, Parteneriatul Estic oferă un ansamblu întreg de oportunități, care odată valorificate vor permite statelor din regiune, statelor care își doresc să se integreze în UE să ajungă acolo dar, nu fără a depune eforturile necesare în termeni de reforme.

Corneliu RUSNAC: Totuși dle Chirilă în ce măsură Parteneriatul Estic sau cât de realist este ca Parteneriatul Estic să apropie de UE cele 6 state Est Europene și Sud Caucaziene fiind vorba totuși de țări care, dincolo de faptul că au făcut parte din Uniunea Sovietică, nu prea au nimic în comun sau sunt foarte diferite?

2. Poate sau nu Parteneriatul estic să creeze o legătură între cele 6 state membre

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

Victor CHIRILĂ: Este adevărat că Parteneriatul Estic cuprinde state diferite ca nivel de dezvoltare, diferite ca intenții de angajare cu UE și sunt mai mulți experți, politicieni din cadrul UE inclusiv care argumentează că este nevoie să fie o diferențiere mai clară între statele din cadrul Parteneriatul Estic pentru că avem o Ucraină și Moldova care își doresc un nivel aprofundat de relații cu UE, un nivel aprofundat egal cu aderarea treptată la UE. Avem Georgia care își dorește practic același lucru dar, din punct de vedere economic are un pic alte viziuni deocamdată. Azerbaidjanul are o poziție ambiguă în ceea ce privește relațiile politice cât și economice. Armenia care este parte a Politicii Europene de Vecinătate, din punct de vedere a dialogului, se pare că Armenia ar dori să se integreze în UE, din punct de vedere a faptelor concrete avem situația pe care am trăit-o pe timpul guvernării comuniste gen: în fapte nu se face nimic, în vorbe, avem o retorică optimistă de apropiere de UE. Cu siguranță este nevoie de o diferențiere dar, această diferențiere, probabil că va fi posibilă numai atunci când, de exemplu, R. Moldova va oferi argumente puternice susținătorilor din cadrul UE, argumente sug formă de reforme, acțiuni ce țin de armonizarea legislativă, ce țin de reformarea economiei, de aprofundarea comerțului cu UE, de liberalizarea regimului de vize. Numai în cazul acesta probabil, acumulând o masă critică de argumente va fi posibilă și această diferențiere, va fi posibilă și forțarea UE, a Comisiei Europene să ne acorde o perspectivă clară din punct de vedere politic. De aceea cred că, de fapt, mingea este în ograda noastră și prin realizarea temelor de acasă vom reuși, în cele din urmă, să facem această diferențiere chiar și vis-a-vis de Ucraina care vedem că, în ultimul timp, este din ce în ce mai des criticată, dacă nu d politicienii din UE, de mai mulți experți internaționali și europeni care sunt îngrijorați de ceea ce se întâmplă în Ucraina în relația Guvern – societate civilă.

Cristian GHINEA: Aș adăuga și eu aici că Parteneriatul Estic are două componente: una multilaterală și alta bilaterală. Cea multilaterală, logica de funcționare, leagă oarecum statele dar, mai degrabă, la nivel regional, se încurajează proiectele finanțate la nivel regional, în cazul Moldovei ar cooperarea cu Ucraina dar, și cu România. Componenta cea mai importantă este cea bilaterală și aici funcționează principiul individualității, care este unul din principiile fundamentale, subliniate atunci când a fost lansat Parteneriatul Estic. Ce înseamnă asta? Că fiecare stat va fi evaluat în funcție de performanțele proprii și cred că Moldova ar trebui să insiste pe aplicarea acestui principiu cu consecvență pentru că, așa cum spuneam mai devreme, este un stat care nu se compară în termeni de integrare europeană sau apropiere de Europa cu Azerbaidjan-ul, de pildă, cu toată simpatia față de Azerbaidjan. Pe de altă parte, în practică, se dezvoltă în cadrul Parteneriatul Estic un bloc, să-i spunem „blocul apropiat”, care ține și de geografie, compus din Moldova și Ucraina. Moldova și Ucraina au în negociere Acordul de Asociere, ceea ce nu este cazul cu celelalte patru țări din Parteneriatul Estic. Se dezvoltă această concepție și cred că se va consolida pe viitor că anume în cadrul celor 6 state există două mai avansate în cazul cărora se poate vorbi de perspective de integrare pe termen mediu și nu foarte lung, să sperăm.

Corneliu RUSNAC: Una din dimensiunile Parteneriatul Estic se referă și la securitatea energetică a celor șase țări. Cum ar putea contribui UE la asigurarea securității energetice a R. Moldova care, în prezent, din punct de vedere energetic depinde aproape integral de Rusia?

3. Cum ar putea contribui UE la asigurarea securității energetice a R. Moldova

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

Cristian GHINEA: Aici este o discuție internă a UE care are încercări variate legate de securitatea energetică și aici se desprind anumite grupuri de state. Sunt state care militează ferm pentru politici comune în domeniul acesta și România este unul din aceste state, și state care preferă să lucreze bilateral și individual cu Rusia ca Germania, de pildă. Tensiunea aceasta dintre cele două grupe de state ale UE a dus la efecte negative dar, și la efecte pozitive. Efectele pozitivă asupra cărora ar trebui să ne concentrăm este concurența care se dezvoltă acum între diverse rute de tranzit și să vă răspund la întrebare, atunci când UE va fi capabilă să fie ea însăși suverană energetic, să-și asigure consumul de energie nu neapărat contra Rusiei, ci pur și simplu diversificând sursele și rutele de transport, atunci cred că în mod natural nu va avea reticențe în ași ajuta vecinii de la Est. În cazul Moldovei, în mod particular, cred că România ar putea să facă mai mult aici, poate vorbim un pic mai mult despre acest proiectul pe care Centrul nostru împreună cu APE îl implementează și în care urmează să facem un raport despre relația bilaterală, parteneriatul bilateral între România și Moldova pentru integrarea europeană în care venim și cu niște idei de genul acesta, de pildă, dacă se va dezvolta capacitatea României de a stoca gaze naturale, care este o mare problemă pe ruta de transport și important pentru zona aceasta pentru că gazele trebuie și stocate nu doar transportate atunci capacitatea României de a ajuta Moldova în zona aceasta va crește. Sunt niște discuții mai degrabă tehnice dar, ca să fiu un pic pesimist aici, mai degrabă aș aștepta de la anumite state din UE, Polonia, România, să ajute energetic Ucraina și Moldova decât de la UE care nu este un actor puternic de pe piața energetică, din păcate, pentru că nu are poziții unitare dar, are potențialul de a deveni.

Corneliu RUSNAC: Dle Chirilă?

Victor CHIRILĂ: Eu cred că relația cu Rusia, din punct de vedere al dependenței energetice, este puternică actualmente, evidentă pentru toată lumea și cred că acest lucru se va păstra și în viitor. Rusia va fi și în viitor un important furnizor de energie, în special de gaze naturale pentru R. Moldova. Spun acest lucru pentru că în ultimul timp se discută despre conducta Nabucco și oportunitățile pe care le oferă această conductă, acest proiect R. Moldova. Cred că despre oportunități, în acest sens, vorbesc numai acei experți care nu sunt experți în domeniul energetic pentru că cel mai apropiat punct de conectare la această conductă se află la 500, aproape 600 de km de R. Moldova. Vă dați seama că pentru a construi o astfel de conductă care să ne conecteze la Nabucco va fi doar pentru țara noastră, va fi un proiect foarte costisitor. Cred că trebuie să avem o strategie bine gândită cu Federația Rusă la acest capitol și, în special, o strategie care să vizeze întreg sistem energetic al R. Moldova. Pe de o parte trebuie să avem o relație contractuală la capitolul importuri de gaze naturale clară cu Federația Rusă; doi cred că este nevoie să modernizăm economia pentru că avem o economie energofagă și trebuie să modernizăm economia din acest punct de vedere; trebuie să stimulăm întreprinderile să fie interesate să economisească energia electrică, să fie mult mai eficiente din acest punct de vedere; plus la aceasta trebuie să dezvoltăm noi resurse energetice și cred că anume la acest capitol UE ne poate ajuta cu investiții și cu tehnologii moderne. Parteneriatul Estic prin platforma sa tematică ce ține de cooperarea energetică poate favoriza un astfel de transfer de tehnologii și transfer de investiții în R. Moldova. Din păcate, deocamdată avem doar discuții la acest capitol, nu avem proiecte, nu sunt proiecte în cadrul UE și cred că UE și statele membre ale Parteneriatul Estic trebuie să se gândească foarte serios la proiecte de

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

acest fel, proiecte ce țin de dezvoltarea unor tehnologii, ce țin de noi resurse energetice moderne, astfel încât să diminuăm din dependența energetică care ne leagă de Rusia. Plus la aceasta, vedem că din când în când, Federația Rusă utilizează acest instrument ca un instrument de șantaj în raport cu Ucraina, cu R. Moldova.

Trebuie să ne gândim la modalitățile de a diminua, de a descuraja Federația Rusă să utilizeze dependența energetică ca instrument de șantaj. Cum? S-a vorbit și se vorbește foarte mult despre conducte de gaz care să ne lege cu sistemul de conducte de gaze naturale ale României. Nimic nu s-a făcut până acum, discuții, intenții, proiecte nu vedem. Doi, cred că este important să ne conectăm cât mai curând posibil la sistemul energetic al UE și al României în special. Iarăși, acest lucru va descuraja Federația Rusă. Totuși aș remarca că sunt niște progrese, niște oportunități în acest sens, de exemplu, R. Moldova a aderat în acest an la Comunitatea Energetică Europeană. Comunitatea Energetică Europeană prevede armonizarea standardelor în acest domeniu și armonizarea sau conectarea sistemelor energetice. R. Moldova va prelua la anul viitor Președinția acestei comunități și cred că are o responsabilitate mare, evident, față de toată comunitatea și, în special, față de soarta R. Moldova. Cred că are ocazia de a veni cu niște proiecte excelente care să fie susținute de întreaga comunitate, proiecte care avantajeze țara noastră și economia noastră.

Corneliu RUSNAC: Conflictul transnistrean, iată o problemă cu care R. Moldova se confruntă încă din momentul constituirii sale ca stat independent. În ce măsură Parteneriatul Estic ar putea servi drept platformă pentru identificare a soluțiilor pentru depășirea crizei transnistrene? Dle Chirilă?

4. Este sau nu Parteneriatul Estic o platformă pentru identificarea soluțiilor privind depășirea crizei transnistrene

Victor CHIRILĂ: Din păcate Parteneriatul Estic nu este o platformă pentru găsirea de soluții pentru problema transnistreană. Problema transnistreană este, într-o anumită măsură, neglijată de această inițiativă. Problema transnistreană rămâne, deocamdată, un subiect pe agenda bilaterală a R. Moldova cu UE, însă, susțin propunerea Centrului Român pentru Politici Europene și a dlui Cristian Ghinea privind o implicare mai mare a Parteneriatul Estic în această problemă utilizarea acestei platforme pentru găsirea unei soluții pentru acest subiect. Cred foarte mult și sunt convins pentru că pornesc de la evoluțiile de pe teren că UE îi revine un rol important în soluționarea acestei probleme. Datorită UE în ultimii ani s-au făcut mai multe progrese ce țin, de exemplu, de controlul vamal și al frontierei pe segmentul transnistrean, al frontierei noastre cu Ucraina; avem tot mai multe proiecte în regiunea transnistreană care sunt susținute de UE; avem state membre care au inițiat proiecte individuale ce țin de cooperarea cu societatea civilă, ce țin de cooperarea în domeniul economic, promovarea măsurilor de încredere și lucrul acesta este încurajator pentru că în momentul în care elita politică din Transnistria se va schimba, se va înnoi și când spun a se înnoi, mă gândesc la niște politicieni care vor fi deschiși dialogului, chiar dacă eu nu îmbrățișează ideea reunificării, reintegrării cu R. Moldova. La această etapă avem nevoie de niște politicieni deschiși dialogului și nu numai noi dar, și UE pentru a mișca lucrurile din loc. În momentul în care vor apărea acești politicieni, cu siguranță, toate eforturile care pentru unii, în special din regiunea transnistreană, par fără rezultate ele vor da roade și vor da roade foarte rapid.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

Corneliu RUSNAC: Dle Ghinea?

Cristian GHINEA: Parteneriatul Estic nu trebuie imaginat așa ca o platformă care rezolvă toate problemele. Cred că greutatea sau dificultatea problemei transnistrene depășește capacitatea Parteneriatul Estic pentru că nu a fost gândit pentru așa ceva. Nu trebuie să îi reproșăm pentru că nu face ceva ce nu a fost gândit să facă. Altfel, prin modul prin care va funcționa, prin aceste modalități, întâlniri regulate ale Guvernelor, dialogul parlamentar, forumul societății civile, deci, Parteneriatul, în sine, creează platforme de comunicare multiple pe care R. Moldova le poate folosi în mod inteligent să promoveze această idee pe care o spunea Victor, anume că UE este un actor care trebuie să se implice mai mult în conflictul transnistrean. Și argumentul care trebuie adus celor din Europa este comparația cu Georgia. UE a ignorat conflictul din Osetia până când s-au tras niște focuri de armă acolo, a izbucnit războiul, la care europenii, pentru că așa este modul lor de a reacționa, s-au panicat și au început să facă naveta diplomatică spre Tbilisi și Moscova; aruncă la nivel de miliarde de euro, proiecte de reconstrucție și de pacificare în zonă, adică, mult mai scump decât i-ar fi costat să facă niște proiecte de prevenție. Chiar glumeam cu niște colegi polonezi, am fost zilele astea, inclusiv, în Transnistria, într-o misiune de informare acolo cu mai mulți experți internaționali și chiar glumeam cu oamenii ăia care ei ziceau „domnule dacă se trag câteva focuri de mitralieră aici în Transnistria să vezi ce o să căpătăm atenția Europei, altfel, ei nu prea există pe agenda Europei”. Asta este o glumă, nu vrem așa ceva dar, o strategie de prevenție, mai ales că conflictul, zona Transnistreană este mult mai aproape de granița Europei decât a fost cazul Georgiei și un conflict aici ar destabiliza regiunea la modul foarte grav și problema este că, în momentul acesta, nici Chișinăul nici Tiraspolul nu pot dialoga sau nu au soluții la modul comunicare directă care să rezolve problema. Și, atunci, așa cum Rusia se implică de partea Tiraspolului în mod evident, deși, nerecunoscut oficial, ar trebui UE să se implice pentru că are un altfel de voce, o voce mult mai puternică, fără a ține neapărat partea Chișinăului, pur și simplu pentru a aduce greutatea necesară pentru a îndrepta spre rezolvare.

Corneliu RUSNAC: Anterior Rusia se arătase reticentă față de Parteneriatul Estic, de fapt, încă înainte de lansarea oficială a acestuia, Ministrul de Externe, Serghei Lavrov, acuzase UE, încă în martie 2009, că prin lansarea Parteneriatul Estic ar încerca să-și extindă sfera de influență în vecinătatea apropiată a Rusiei. Există anumite riscuri ca Rusia, cel puțin, să încerce să împiedice, într-un fel sau altul, realizarea Parteneriatul Estic? Dle Ghinea?

5. Atitudinea Rusiei față de Parteneriatul Estic

Cristian GHINEA: Întotdeauna, când îi aud pe oficialii ruși reproșând diverse acțiuni europenilor, reacția mea este „ce bine ar fi să fie așa”. Din păcate, nu este așa pentru că vorbim despre două animale diferite. Rusia gândește în termeni de politică de dominație, în special teritorială, pe când UE este un gen de construcție care nu este axat pe dominație și cu atât mai puțin teritorială. Este axată pe cooperare și când te axezi pe cooperare depinde de statele țintă, cât anume vor să coopereze, depinde anume de Guvernul de la Chișinău cât anume vrea să coopereze sau să se integreze în UE fără nici un fel de obligație sau presiune a UE ci pur și simplu atractivitatea UE este cea care creează premisele cooperării.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

Pe de altă parte Moscova vede totul în regim de tancuri, dominație, noi suntem aici, nu plecăm și voi ne amenințați. Astea două animale foarte diferite, când se întâlnesc nu prea reușesc să comunice foarte bine, de unde și aceste atitudini ușor paranoice ale Rusiei de foarte multe ori. Ca să răspund direct la întrebare, nu cred că Rusia poate să facă foarte mult, decât dacă își influențează Guvernele pe care le poate controla, influența, manipula în zonă să nu coopereze. Dar, ar fi logic, de pildă Guvernul armean, nu vreau să avem probleme diplomatice în sensul acesta dar, este un exemplu, de ce ar refuza Guvernul armean asistența UE mai ales că asistența aceasta nu te obligă mai mult decât vrei tu să te angajezi sau Guvernul din Azerbaidjan, tot așa. E dacă vreți așa, cum trece apa când ocolește pietrele cam așa se întâmplă și cu influența UE în zonele astea. Pur și simplu sunt niște oferte concrete pe care le accepti sau nu le accepti. Dacă nu le accepti pentru că te influențează Rusia va trebui să le explici oamenilor de la tine acasă de ce nu ai luat banii de la europeni ca să faci niște reforme care sunt până la urmă de modernizare a statului, a instituțiilor, a infrastructurii, nu sunt probleme.

Corneliu RUSNAC: Dle Chirilă?

Victor CHIRILĂ: Eu cred că Rusia este și acum nemulțumită de această inițiativă, o privește cu neîncredere deși criticele s-au diminuat în ultimul timp. S-au diminuat pentru că s-au schimbat, spre exemplu, realitățile în Ucraina, la Kiev acum avem un Guvern care este atent la mesajele care vin de la Moscova, încearcă să promoveze o politică de echilibru între Vest și Est. Lucrul acesta satisface îngrijorările și așteptările Federației Ruse, plus la aceasta Federația Rusă privește cu speranțe la realitățile din R. Moldova și încearcă să schimbe situația politică din țara noastră prin încurajarea unei eventuale alianțe de centru – stânga care să promoveze, la fel, o politică de echilibru între Vest și Est. De asemenea, în ultimul timp auzim tot mai des referire la un nou Acord de Liber Schimb în cadrul CSI, probabil că acest lucru este legat și de inițiativa Parteneriatul Estic, ca un fel de contrapondere pentru cooperarea economică comercial aprofundată cu UE. Rusia, de asemenea, pedalează tot mai mult pe Uniunea Vamală Kazahstan și Bielorusia. Toate acestea nu sunt întâmplătoare. Rusia se gândește la soluții care să o ajute să-și refacă influența în această regiune și promovează mai multe inițiative care să ducă în cele din urmă la o integrare politică pentru că Uniunea Vamală creată recent este un proiect care are obiective politice și nu doar comerciale și economice. CSI – ul se află acum într-o stare de amortizare, Federația Rusă nu a renunțat la acest proiect și dorește să-l reanimeze și ideea semnării unui nou Acord de liber schimb probabil că are în vedere acest lucru. Ce trebuie să facem noi? Probabil că trebuie să cântărim clar prioritățile noastre și să le cântărim nu doar pe termen scurt și mediu dar, și pe termen lung, să gândim strategic. Gândirea strategică ne îndeamnă să vedem lucrurile clar, să analizăm de unde vin investițiile strategice, să vedem cine ne poate ajuta cel mai mult la modernizarea reală a economiei noastre, modernizare prin atragerea de tehnologii, vedem, în ultimul timp, că acest lucru l-a înțeles foarte bine și Federația Rusă, că tehnologiile vin dinspre UE, dinspre Occident. Cred că este un exemplu și pentru elita noastră politică să gândească în același fel. Spre deosebire de Federația Rusă, UE deja ne întinde o mână în această privință. Acordul de Asociere, viitorul Acord de Liber Schimb cu UE, liberalizarea regimului de vize vor crea mediul și platformele necesare pentru modernizarea țării noastre, pentru atragerea investițiilor, pentru atragerea tehnologiilor. De aceea, cred că discuțiile recente privind re-echilibrarea acestor doi vectori sunt un pic lipsite de substanță și nu țin cont de contextul politic și sunt mai mult alimentate de campania electorală care se desfășoară acum în R. Moldova.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 40, din 26.09.2010

Cristian GHINEA: Apropo de asta, comparația cu zonele de liber schimb Rusia și UE, scandalul acesta cu vinurile moldovenești din Rusia arată niște modalități de a gândi relațiile bilaterale, de a pedepsi și conectare a economiei cu politicul care pentru europeni ar părea aberant. Eu înțeleg o zonă de liber schimb cu Rusia dar, ce garanții are Moldova că nu se va repeta asemenea scenariu pentru că dacă ar fi fost un scandal similar cu o țară din UE, atunci, ar fi avut Comisia Europeană pe cap, care nu permite ca o țară să ducă acțiuni de pedepsire economică a altei țări pentru că este o încălcare a legii interne a UE, ei Curtea Europeană de Justiție în care țara respectivă ar fi putut să piardă imens, sunt anumite proceduri de predictabilitate care să arate că într-adevăr este vorba de probleme economice și de standarde sanitare și nu de voință politică. Ce vreau să spun este că dacă se compară cele două zone de funcționare de liber schimb, atunci devine și mai pregnantă diferența de care vă spuneam mai devreme, de Rusia și UE ca două animale total diferite și care nu prea se înțeleg și Moldova este prinsă, oarecum, la granița dintre aceste două animale.

Corneliu RUSNAC: Spre regret, timpul rezervat emisiunii noastre a expirat. Eu vă mulțumesc foarte mult pentru prezența la acest program. Stimați ascultători, eu Corneliu Rusnac, vă reamintesc că ați ascultat o emisiune de discuții pe teme de politică externă realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert. Pe curând!